

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Keski-Suomen ELY-keskus

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Heinonen Eija

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Lehtinen Jukka	vt. ylijohaja	0407659544	jukka.lehtinen@ely-keskus.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

05.02.2016

5. Toimielimen nimi

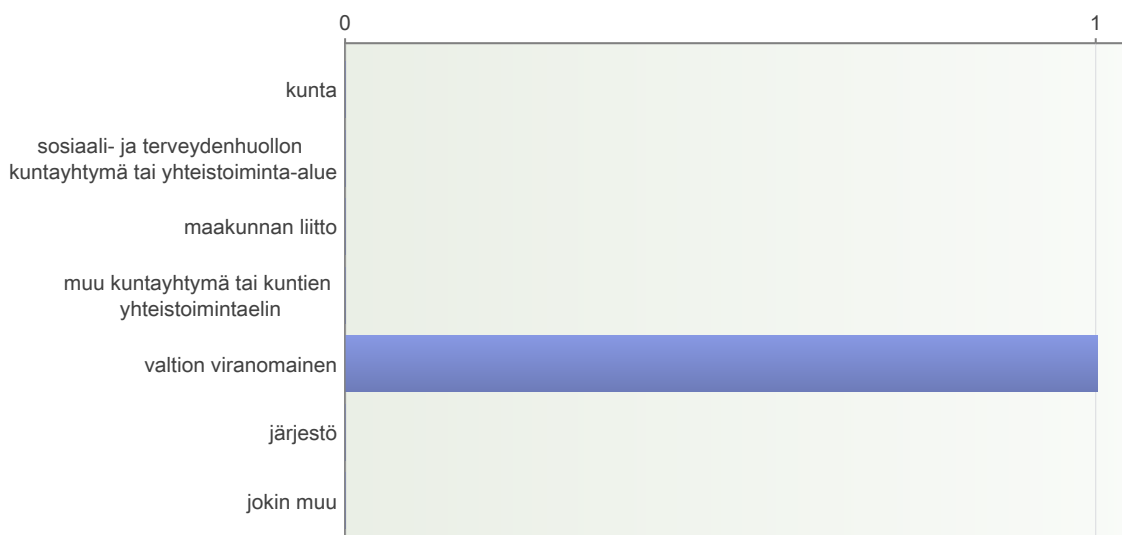
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- ELY-keskuksen johtoryhmä

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Keski-Suomen maakunnan osalta aluejako on kannatettava. Keski-Suomi on yksi hyvin toimiva kokonaisuus. Keski-Suomi on maan viidenneksi suurin maakunta, joka sijaitsee valtakunnallisesti tärkeiden liikenneyhteyksien varrella. Keski-Suomi on rakentunut vahvasti 4-tien ja 9-tien ympärille ja se kautta kulkee osa Euroopan laajuista TEN-T ydinverkkoa. Keski-Suomi on muodostunut hyvin yhtenäiseksi talousalueeksi. Tiet numero 4 ja 9 muodostavat Jämsästä Jyväskylän kautta Äänekoskelle Keski-Suomen kasvuväylän, jonne keskittyy suurin osa yritystoiminnasta ja väestöstä. Jämsä ja Äänekoski muodostavat kaksi metsäteollisuuskeskusta ja tukevat olennaisesti koko alueen muuta yritystoimintaa ja elinvoimaisuutta. Päijänne ja Keitele suurina järvi-altaina sitovat alueen kunnat toisiinsa ja tuovat suuria mahdollisuuksia yhteistoimintaan. Keski-Suomi on vahva koulutusmaakunta, jolla on monia valtakunnallisia koulutusvastuita. Alueen koulutustoiminta (Jyväskylän yliopisto, ammattikorkeakoulu, POKE, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä ml. Jämsän oppimiskeskus) muodostavat monilta osiltaan toisiinsa sidotun ja toisiaan hyödyntävän kokonaisuuden. Alue on identiteetiltään ja historialtaan hyvin samankaltaista.

Itsehallintouudistusta tehtäessä Keski-Suomen ELY-keskus näkee, olennaisena lähtökohtana, että maakunnan alue säilyy yhtenä toimivana kokonaisuutena.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ei vastauksia.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Ei vastauksia.

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Ei vastauksia.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Keski-Suomen ELY-keskus yhtyy ELY-keskusten ylijohdajien kannanottoon.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Ei vastauksia.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Aluehallinnossa tarvitaan selkeä määritelmä sille, mitä ovat alueellisen kehittämisen tehtävät ja mitkä muuta aluehallinnon työtä. Määritelmää ei ole löydettävissä hallinnon muutosasiakirjoista. Näkökulmasta riippuen lukuisia tehtäviä ja/tai tehtäväkokonaisuuksia voidaan määritellä aluekehittämisen tehtäviksi ja toisaalta valtionhallinnon toimeenpanotehtäviksi, valvonta- tai tarkastustehtäviksi. Määrittely pitäisi tehdä virastokohtaisesti (ELY-keskukset ja aluehallintovirastot), jotta määrittelystä saadaan mahdollisimman tarkka ja sen vaikutuksia voidaan arvioida tulevien tehtävien hoitamisen kannalta.

Julkisuudessa on käsitelty melko vähäisessä määrin niitten tehtävien sijoittamista, joiden ei katsota olevan aluekehitystehtäviä. Toki on mainittu, että osa tehtävistä sijoittuu tuleviin aluehallintovirastoihin ja osa mahdollisesti keskusvirastoihin. Tarkempi rajanveto on jäänyt kuitenkin vielä tekemättä. Tärkeää olisi huomata, että toimivia prosessikokonaisuuksia ei hajoteta, vaan pidetään mahdollisuuksien mukaan yhdessä virastossa.

Samalla tulee ymmärtää kestävyysvajeen vaatimat säästötarpeet. Säästötavoitteiden toteuttamiseksi on ELY-keskusten toimintoja keskitetty laajemmille toiminta-alueille. Monen ELY-keskusten alueeseen kuuluu jo nyt useampia maakuntia. Lisäksi osaa palveluita toteutetaan yhtä ELY-keskusta laajemmalla toiminta-alueella. Toimintojen keskittämisen taustalla on resurssien vähäisyys ja henkilöstön ikärakenne, jotka yhdessä säästötavoitteiden kanssa vielä aiheuttavat lisähaasteita. Palveluiden toteuttaminen itsenäisesti saman sisältöisenä jokaisella itsehallintoalueella on käytännössä mahdotonta toteuttaa nykyisten resurssien puitteissa. Tarvittaessa keskitettyjen tehtävien sisältöä ja alueita tulisi voida tarkastella uudelleen itsehallintoalueiden perustamisen yhteydessä. Ainakin suurimmat keskitetyt tehtäväkokonaisuudet tulisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan säilyttää.

Lausunnon kohteena olevan aineiston perusteella vähäisemmälle tarkastellulle on jäänyt se, miten asiakas on huomioitu tai tullaan ottamaan huomioon päätöksiä tehtäessä. ELY-keskusten toiminnan kehittämisessä on keskeisenä asiana ollut asiakaslähtöisyys ja asiakkaan huomioiminen, kuuleminen ja konsultointi (huom! aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja vuosille 2016-2019). Sosiaali - ja terveystoimintojen uudistuksen näkökulmana on laadukkaiden palveluiden takaaminen kansalaisille. Sama periaate pitää olla korkealla prioriteettilistalla, kun toteutetaan valtion alue- ja paikallishallinnon tehtävien siirtoa itsehallintoalueille.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan liikennevastuun tehtävät tulisi sijoittaa siten, ettei niiden kokonaisprosessi katkeaisi ja liikenneviraston ja ELY-keskusten nykyisten tehtävien kiinteä yhteistyö vaarannu.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aluehallintovirastosta tulisi ehdottomasti siirtää kaikki sivistyspuolen tehtävät itsehallintoalueille. Näitä ovat koulu-, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapuolen tehtävät.

Ratkaisematta on kokonaan myös siirtyvän henkilöstön virka- ja työsuhteiden ehdot. Virka-suhteisten osalta noudatetaan joko valtion virkamieslakia tai kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia. Jos itsehallintoalue tulee muodostamaan kokonaan uusimuotoisen hallintorakenteen, niin itsehallintoalueen virkamiesten osalta tulisi laatia uusi virkamieslaki. Vaihtoehtoisesti voidaan viranhaltijoihin noudattaa jompaakumpaa lakia sen mukaan mistä virastosta he siirtyvät itsehallintoalueelle.

ELY-keskusten henkilöstö on otettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mukaan uudistuksen valmisteluun. Näin varmistetaan suuren muutoksen mahdollisimman hyvä ja tehokas toteuttaminen.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoituslinjauksissa on monin tavoin käsitelty sosiaali- ja terveysalan rahoituksen järjestämistä. Rahoitusratkaisuihin pitäisi selkeästi tunnistaa ratkaistavat asiat, jotka koskevat seuraavia määrärahoja:
 - toimintamenojen osalta tulee ratkaista, mistä itsehallintoalueelle siirtyvien virkamiesten ja myös maakunnan liitosta siirtyvän henkilöstön palkat maksetaan. Vaihtoehtoina tällöin valtiolta siirtyvien virkamiesten osalta on joko se, että palkat siirtyvät heti itsehallintoalueelta maksettaviksi tai että ne ainakin siirtymäkauden hoidetaan entisellä tavoin. Valtion virkamiesten palkkaus on perustunut ministeriöltä tulleisiin määrärahoihin kun taas maakunnan liittojen rahoitus perustuu jäsenkunnilta kerättyyn määrärahaan.
 - substanssirahoituksen osalta tulee ratkaista, määrittävätkö ohjaavat ministeriöt / keskus-virastot ko. määrärahojen suuruuden ja kohdentamisen sekä minkälainen on ministeriöiden / keskusvirastojen ohjausvalta määrärahojen suhteen.
 - rakennerahastojen osalta tulee erikseen ratkaista, miten kyseiset varat kohdennetaan rakennerahastoista vastaaville virastoille ja miten vastataan EU:n maksajavirastovaatimukseen. Lisäksi tulee selvittää, miten (aluejako tällä hetkellä Etelä-Savon ELY-keskus, Hämeen ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) uudessa aluehallintomallissa rakennerahastoalueen yhteiset linjaukset eivät vaarannu.